

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2022/026 van:

mevrouw XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de High Intensive Care op de Grote Beek, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 5 april 2022 een klaagschrift, gedateerd 1 april 2022, van mevrouw XXXX, hierna te noemen klaagster.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de beslissing aangaande het vaststellen van de wilsonbekwaamheid van klaagster.

Klaagster heeft zich bij het opstellen van de klacht laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon. Tijdens de mondelinge behandeling heeft klaagster zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klachtencommissie ontving op 19 april 2022 een verweerschrift, gedateerd 14 april 2022, van de heer XXXX, hierna te noemen verweerder. Tevens is de geneesheer-directeur, de heer XXXX, bij de mondelinge behandeling aangesloten.

Verweerder heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw mr. XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 21 april 2022.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan, niet in de gelegenheid om de klachten van klaagster in fysieke aanwezigheid van klaagster en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldschermverbinding behandeld. Klaagster en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via beeldverbinding.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing aangaande het vaststellen van de wilsonbekwaamheid van klaagster.

3. De feiten

De Rechtbank Oost-Brabant heeft op 10 maart 2022 een crisismaatregel afgegeven ten aanzien van klaagster. Op 14 maart 2022 is de crisismaatregel door de rechtbank voortgezet. De machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel gold tot en met 13 april 2022. Op 13 april 2022 heeft de Rechtbank Oost-Brabant een zorgmachtiging afgegeven ten aanzien van klaagster welke loopt tot 14 juli 2022. Klaagster is opgenomen op de afdeling High Intensive Care van de Grote Beek in Eindhoven, onderdeel van GGzE.

Op 10 maart 2022 heeft er een overleg plaatsgevonden tussen de ambulante en klinische behandelaren van klaagster tezamen met de geneesheer-directeur en de jurist. Tijdens dit overleg is er een beleid opgesteld. Concreet geeft dit beleid het volgende weer: wanneer klaagster verminderd wilsbekwaam wordt geacht en zich mogelijk bevindt in een levensbedreigende situatie, mag het beroepsgeheim gedeeltelijk doorbroken worden en mag gedeeltelijke informatie verstrekt worden aan de ouders van klaagster ter voorkoming van ernstig nadeel. Informatie dient in de

functie te staan om enkel het ernstig nadeel te voorkomen bij suïcidaal en ontwrichtend gedrag bij klagster. Er zal geen gedetailleerde informatie verstrekt worden.

Dit beleid is op 11 maart 2022 met klagster besproken. Op 31 maart 2022 vond een gesprek plaats met klagster, Patiëntenvertrouwenspersoon en de geneesheer-directeur om het beleid te verduidelijken.

4. Standpunt van klagster

Klagster is het niet eens met het opgestelde beleid en heeft bezwaar tegen het feit dat er contact opgenomen wordt met haar ouders. Het beoogde doel is om gevaar af te wenden, maar dit wordt volgens klagster niet gehaald wanneer haar behandelaren contact opnemen met haar ouders. Zodra het woord 'ouders' valt, wordt klagster opgefokt. Hierdoor gaat zij uit contact en wordt haar wilsonbekwaamheid juist opgewekt. Voor klagster is het inschakelen van de ouders schadelijk en gebeurt dit niet in haar belang, omdat het dan alleen maar slechter met haar gaat. Klagster geeft aan dat zij haar hele leven is mishandeld door haar ouders en ziet er het nut niet van in om haar ouders te betrekken in haar behandeling. Klagster heeft aan verweerder kenbaar gemaakt dat hij, in plaats van haar ouders, contact op mag nemen met haar beste vriendin zodra zij in een crisissituatie terecht komt.

Tijdens de mondelinge behandeling geeft klagster aan dat zij de wilsonbekwaamheid niet bestrijdt. Klagster geeft aan dat er inderdaad momenten zijn waarin zij wilsonbekwaam is. Zij geeft hierbij nogmaals aan dat er op dergelijke momenten contact wordt opgenomen met haar beste vriendin in plaats van haar ouders.

5. Standpunt van verweerder

Verweerder geeft in zijn verweerschrift aan dat klagster in crisismomenten in de regel gevaarlijk gedrag vertoont. Suïcidaal gedrag uit zich doordat klagster op het spoor gaat staan, door langs het spoor te lopen, gevaarlijke auto-intoxicaties met op het web bestelde middelen en strangulatiepogingen op de afdeling die worden uitgevoerd in het bijzijn van hulpverleners. Tijdens deze momenten is klagster in de regel minder aanspreekbaar, maakt zij een ontreddende indruk en krijgt zij minder mee van wat er gebeurt. Op deze momenten acht de instelling klagster verminderd wilsbekwaam. Vooralnog is geen andere wettelijke vertegenwoordiger aangesteld dan ouders. De optie om een andere wettelijke vertegenwoordiger aan te stellen, is met klagster besproken. Verweerder geeft echter aan dat klagster negatief tegenover de aanvraag van een wettelijk aangestelde mentor staat.

Bij (chronische) suïcidaliteit is het betrekken van naasten van essentieel belang. Gezien het zwaarwegend belang en het ernstig ontwrichtend gedrag met daarbij de chronische suïcidaliteit, wordt gerechtvaardigd om het beroepsgeheim gedeeltelijk te doorbreken om ernstig nadeel, in casus ernstige psychische schade aan derden, te voorkomen. Verweerder is van mening dat de instelling gelet op de proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en doelmatigheid hiermee correct handelt. De instelling verkeert in een lastige situatie waarbij steeds een afweging moet worden gemaakt welke maatregelen binnen de proportionaliteit vallen en waarbij klagster zo min mogelijk in haar belangen wordt geschaad. Hierbij merkt verweerder op dat dit gedurende de opname van klagster op de High Intensive Care op de Grote Beek éénmaal is voorkomen en wel tijdens afwezigheid van verweerder zelf. Daarbij geeft verweerder aan dat hijzelf en zijn team ver gaan in het respecteren van de privacy van klagster. Het contacteren van de ouders is een ultimum remedium en zij worden niet ingelicht wanneer er niets aan de hand is. Verweerder benadrukt dat er niet voorbij gegaan mag worden aan de maatschappelijke impact die het gedrag van klagster met zich meebrengt.

Verweerder verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

6. Bevoegdheid van de klachtencommissie

In artikel 10:3 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg wordt een limitatieve opsomming gegeven van de beslissingen, en van de verplichtingen die niet werden nagekomen, waarover een klacht kan worden ingediend bij de klachtencommissie. Eén van de beslissingen waarover een schriftelijke en gemotiveerde klacht kan worden ingediend bij de klachtencommissie is een beslissing op grond van artikel 1:5 Wvggz. In artikel 1:5 Wvggz zijn de verplichtingen van de zorgverantwoordelijke opgenomen als hij/zij een patiënt niet in staat acht tot een redelijke waardering van diens belangen.

De klachtencommissie is van mening dat dit betekent dat een voorwaarde voor het in behandeling nemen van een klacht over een beslissing om een patiënt niet in staat te achten tot een redelijke waardering van diens belangen, oftewel wilsonbekwaam wordt geacht, door de klager het standpunt wordt ingenomen dat de zorgverantwoordelijke ten onrechte heeft beslist dat de klager wilsonbekwaam geacht moet worden.

Klaagster heeft bij de mondelinge behandeling van de klacht uitdrukkelijk aangegeven dat zij de beslissing van de zorgverantwoordelijke dat zij op sommige momenten en in sommige situaties niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen, niet bestrijdt. De klacht van klaagster richt zich op de beslissing van de zorgverantwoordelijke om haar ouders te informeren over haar situatie. Dat betekent in de ogen van de klachtencommissie dat de klacht van klaagster geen klacht is over een beslissing op grond van artikel 5:1 Wvggz.

De klachtencommissie is dan ook niet bevoegd om de klacht van klaagster te beoordelen. Klaagster zal haar klacht bij een andere klachteninstantie, bijvoorbeeld de klachtenfunctionaris in het kader van de Wkkgz, moeten indienen. Dat betekent dat de klachtencommissie niet toekomt aan een beoordeling van de klacht.

7. De beoordeling van de klachten

Hiervoor heeft de klachtencommissie reeds aangegeven dat zij geen oordeel zal geven over de klacht van klaagster.

De klachtencommissie wil echter enkele procedurele opmerkingen maken ten aanzien van de verplichtingen die uit artikel 1:5 Wvggz voortvloeien.

Klaagster heeft bij de mondelinge behandeling van de klacht uitdrukkelijk verklaard dat zij niet wenst dat haar ouders informatie ontvangen over haar verblijf en behandeling bij GGzE. Klaagster heeft daarom ook verboden dat haar ouders informatie over haar krijgen. Door verweerder is naar voren gebracht dat het hem niet geheel duidelijk is wat de redenen van klaagster zijn voor dit verbod. Hier wil de klachtencommissie over opmerken dat, als een patiënt niet wil dat bepaalde andere personen informatie over het verloop van het verblijf en een behandeling mogen krijgen, deze wens ingewilligd dient te worden. Het is dan ook niet aan een zorgverantwoordelijke om te beoordelen of het motief voldoende valide geacht moet worden om aan het verbod te voldoen.

Daar staat echter tegenover dat klaagster ook heeft aangegeven dat zij geen vertegenwoordiger heeft aangewezen. Klaagster is meerderjarig. In artikel 1:3 lid 3 van de Wvggz is bepaald wie als vertegenwoordiger ter zake van de uitoefening van de rechten en plichten van een meerderjarige op grond van de Wvggz op kunnen treden.

De Wvggz geeft aan dat als vertegenwoordiger kunnen optreden;

- De door betrokkene als zodanig gemachtigde, of
- Indien betrokkene niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van de uitoefening van deze rechten en plichten in staat is;
  - o De curator of mentor, of indien deze ontbreekt,
  - o De gemachtigde, of indien deze ontbreekt,

- De echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel, of indien deze dat niet wenst of deze ontbreekt,
- Een ouder, kind, broer, zus, grootouder of kleinkind tenzij deze dat niet wenst of deze ontbreekt.

Klaagster heeft aangegeven dat zij erkent dat zij op sommige momenten en in sommige situaties niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen. Zij heeft geen gemachtigde aangewezen. Ook heeft klaagster geen curator of mentor. Evenmin heeft klaagster een echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel. Dat betekent dat haar ouders, in ieder geval één van de ouders van klaagster, degenen zijn die op kunnen treden als de vertegenwoordiger van klaagster op de momenten en in de situaties waarin zij niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen. De ouders van klaagster hebben ook tegenover de zorgverantwoordelijke aangegeven dat zij in dergelijke situatie willen optreden als de vertegenwoordigers van klaagster. Dat betekent dat de zorgverantwoordelijke zich bij de besluitvorming over de wilsbekwaamheid en de vertegenwoordiging van klaagster gehouden heeft aan de kaders van artikel 1:5 jo 1:3 Wvvgz.

Als klaagster wenst dat haar ouders niet benaderd worden als haar vertegenwoordigers in het kader van artikel 1:5 Wvvgz, dan zal zij zelf maatregelen moeten nemen om iemand anders als haar vertegenwoordiger aan te wijzen. In de Wvvgz wordt hierover aangegeven dat dat een curator, mentor of gemachtigde kan zijn. Klaagster heeft reeds, samen met de patiëntenvertrouwenspersoon, gezocht heeft naar een mentor. Bij de mondelinge behandeling van de klacht heeft klaagster aangegeven dat zij overweegt om een vriendin van haar als haar gemachtigde aan te wijzen. Verweerder heeft naar aanleiding daarvan aangegeven dat hij de geschiktheid van deze vriendin om als gemachtigde van klaagster op te treden betwijfelt.

Hier wil de klachtencommissie het volgende over opmerken. Het is klaagster zelf die uiteindelijk beslist of zij een gemachtigde wil aanwijzen en wie de gemachtigde zal zijn. Klaagster mag zelf in vrijheid een beslissing nemen over wie zij geschikt en in staat acht om, op de momenten en onder de omstandigheden dat dat nodig is, namens haar te komen tot een redelijke waardering van haar belangen. Het maken van een dergelijke afweging vereist deskundigheid en het vermogen om te motiveren hoe belangen tegen elkaar zijn afgewogen. De klachtencommissie geeft klaagster in overweging om, als zij een gemachtigde zou willen aanwijzen, een persoon uit te kiezen die in voldoende mate over dergelijke deskundigheid beschikt.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart zichzelf ten aanzien van de klacht over:

de beslissing van aangaande het vaststellen van de wilsbekwaamheid van klaagster; **niet bevoegd.**

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 21 april 2022 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer mr. XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, lid, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, plaatsvervangend secretaris.